

må anses for mest formålstjenligt at anvende de beføjelser til at pålægge regnskabspligt, der i henhold til § 3 i lov nr. 392 af 12. juli 1946 er tillagt finansministeren efter indstilling fra ligningsrådet, således at der på denne måde kan gennemføres en regnskabspligt for landbruget, efterhånden som og i det omfang forholdene gør dette muligt.

Et andet mindretal (3 medlemmer) var af den opfattelse, at det bør have sit forblivende ved den nuværende ordning, og tog derfor principielt afstand fra bogføringspligt for landbruget, blandt andet af følgende grunde:

1. Landbruget har ikke det udstrakte kreditgivningsforhold som andre erhverv, og landbruget kan uden skade undtages fra loven.
2. Bogføringen for en landbrugsbedrift er så vanskelig at gennemføre og rummer så store muligheder for fejl, at det rigtige resultat kun opnås, når lysten og interessen er med i arbejdet.
3. Landbo- og husmandsforeningerne har i en årække gennem ansættelse af en stor stab af regnskabskonsulenter og oprettelse af regnskabskredse søgt at øge interessen for bogføring og at få alle landmænd med i arbejdet. Man har navnlig tilstræbt gennem udvidede driftsregnskaber at give vejledning om rentabiliteten i de forskellige driftsgrene inden for den enkelte bedrift, således at landmanden kan udlede, hvilke driftsgrene og hvilke afgrøder der i hans bedrift trænger til forbedring. Dette arbejde har haft en stadig stigende tilslutning og har været af stor betydning for den faglige vejledning, samtidig med at offentligheden har fået oplysninger om landbrugets rentabilitet. En lov, der tvinger landmændene til at føre regnskab, og som angiver retningslinier for regnskabsføringen, vil bevirke, at resultatet af det allerede udførte arbejde vil gå tabt, idet man må frygte, at landmændene som reaktion imod loven ikke vil føre regnskab ud over det absolutte minimum, der forlanges, og samtidig kan man nære frygt for, at enkelte, der ikke forstår værdien af regnskab, kan komme til at udelade visse poster, hvorved regnskabet bliver mere til vildledning end vejledning både for landmanden selv og for offentligheden.
4. Den enkelte landmand har en lang arbejdsdag og samtidig meget arbejde med planlægning af drift og fodring, hvilket er af overordentlig stor betydning for en produktion til konkurrencedygtige priser. Arbejdet med bogføring er uvant, og det er antagelig kun et meget lille antal, der har tid til at gennemføre et regnskab uden bistand fra regnskabskonsulenter og lignende.

5. Der kræves endnu lang tids arbejde indenfor regnskabsforeningerne for at lære landmændene værdien af et godt regnskab. De unge skal oplæres, og efterhånden som de glider ind som selvstændige landmænd, vil tilslutningen stige jævnt og være baseret på en virkelig interesse for gennem regnskab at få værdifuld vejledning over de økonomiske forhold og værdifuld vejledning til at opnå en større og billigere produktion.

Dette mindretal advarede derfor ud fra de her fremførte betragtninger meget alvorligt mod at gennemføre tvungen bogføring for landbruget.

Landbrugsrådet, De samvirkende danske Andelselskaber, Udvalget for det landøkonomiske Driftsbureau, De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger har udtalt enighed med det sidstnævnte mindretal og har frarådet en gennemførelse af bogføringspligten for landbruget som helhed. Landbrugsministeriet har tiltrådt disse organisationers udtalelser.

Da der for landbrugets vedkommende kan gøre sig særlige forhold gældende, og da spørgsmålet om landbrugets bogføringspligt for tiden er genstand for overvejelser indenfor finansministeriet i forbindelse med skattelovgivningen, har man fundet det naturligt at lade dette spørgsmål henstå indtil videre.

Kommissionsflertallet har foreslået bogføringspligt for skovbrug, gartneri, frugtavl, planteskolevirksomhed, hønseri, pelsdyravl, dambrug og fiskeri, alt under visse særlige betingelser. Da lignende synspunkter, som er blevet gjort gældende imod bogføringspligt for landbruget, synes at kunne anføres imod bogføringspligt for de her nævnte erhverv, har man i nærværende lovforslag ikke medtaget de pågældende erhverv under bogføringspligten.

De danske Handelsforeningers Fællesorganisation har fremsat ønske om, at bogføringspligt også må blive pålagt alle, der driver handel enten som frihandlende fra butik eller på vandrebrev. Regeringen har imidlertid ikke anset en sådan regel for praktisk gennemførlig.

Til indholdet af § 1 skal man iøvrigt knytte følgende mere specielle bemærkninger.

Til stk. 1, litra a. Det er fundet naturligt, at foreskrive bogføringspligt for alle aktieselskaber, jfr. herved § 1, stk. 1, i aktieselskabsloven af 15. april 1930. Med aktieselskaber ligestilles kommanditaktieselskaber og andre erhvervsdrivende selskaber med begrænset ansvar, jfr. herved firmalov af 1. marts 1889, § 33 c. Bogføringspligten er for nævnte selskabers vedkommende uafhængig af arten af den udøvede virksomhed. Det forudsættes alene, at selskabet er erhvervsdrivende, det vil sige,